

Ja som ten pravý vinič, a môj Otec je vinár. Každý letorast, ktorý nenesie na mne ovocie, odrezuje, a každý, ktorý nesie ovocie, čistí, aby doniesol viacej ovocia. Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám hovoril. Zostaňte vo mne a ja vo vás; ako letorast nemôže niesť ovocie sám od seba, keby nezostal na viniči, tak ani vy, keby ste nezostali vo mne. Ja som vinič, vy ste letorasty. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, ten nesie mnoho ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič robiť. Keby niekto nezostal vo mne, vyhodí sa von ako letorast a uschne, a zoberú ich a hodia na oheň, a budú horieť (Ján 15:1–6)

Hlavnou témou podobenstva o pravom viniči a letorastoch je nesenie ovocia a zostávanie v Pánovi Ježišovi Kristovi, ako je to ukázané v článku [Pravý vinič a letorasty](#). V Starej zmluve je obraz viniča používaný na izraelský národ. Na tomto mieste Pán Ježiš vysvetľuje, že v skutočnosti tým pravým viničom je On sám, a že učeníci sú letorasty, pričom Boh Otec je vinár, ktorý sa o vinič stará tak, aby výsledkom bolo mnoho ovocia, pričom niektoré letorasty čistí a iné odrezáva. V tomto podobenstve sú dva druhy letorastov. Jedni letorasty donášajú ovocie, tie potom Boh čistí, aby donášali ešte viac ovocia. Druhé letorasty ovocie nedonášajú, tie Boh odrezáva, nechá uschnúť a sú spálené.

Hlavnou myšlienkou a poučením je to, že len ten, kto zostáva v Ježišovi Kristovi (a Ježiš Kristus v ňom), a zostane až do konca, bude prinášať ovocie a donesie ovocie. Bez zostania v Ježišovi nie je možné priniesť (donášať) ovocie. Bez Ježiša nemôžeme nič činiť. V súvislosti s týmto miestom prirodzene vyvstáva otázka, aký je vzťah tohto textu k otázke spasenia. Kľúčom k porozumeniu tejto súvislosti je porozumenie toho, čo v tomto podobenstve znamená spojenie letorastov s viničom a čo znamená spálenie letorastov nedonášajúcich ovocie.

Som presvedčený, že spálenie letorastov v tomto podobenstve znamená konečný súd (večné zatratenie) podobne ako v ostatných Ježišových vyučovaniach a podobenstvách na túto tému (štvoraká pôda, pšenica a kúkol', ...). Snáď najťažšie je porozumieť, čo znamená v tomto podobenstve spojenie letorastov s pravým viničom. Som presvedčený, že toto spojenie znamená úzky vzťah a blízky kontakt s Pánom Ježišom, chodenie s Ježišom, učeníctvo v škole Pána Ježiša, ale neznamená automaticky (nevyhnutne) spasiteľné prepojenie s Ježišom skrze vieru. Uvediem dôvody, pre ktoré som o tom presvedčený:

1. V tomto podobenstve máme dva druhy letorastov. Všetky letorasty (učeníci, nasledovníci Pána Ježiša) sú najprv spojené s viničom (Pán Ježiš). Výsledok spojenia je ale dvojaký. Jedni letorasty doniesli ovocie a vinár (Boh Otec) ich čistí a donášajú ešte viac. Druhé letorasty tiež boli vo viniči, ale nedoniesli ovocie, sú odrezané od viniča (Boh ich odreže) – teraz už vôbec nemôžu doniesť ovocie, lebo už nie sú vo viniči – uschnú a sú spálené ohňom. Do tohto podobenstva zrazu akoby z ničoho nič (avšak v súvislosti s čistením letorastov donášajúcich ovocie) vstupuje veta „Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám hovoril“. Toto nás prepája s textom Ján 13:10–11 „Ježiš mu riekol: Ten, kto je umytý, nepotrebuje iného, len aby si umyl nohy, lebo je celý čistý. Aj vy ste čistí, ale nie všetci. Lebo znal svojho zradcu a preto povedal: Nie všetci ste čistí“. Som presvedčený, že „čistý“ znázorňuje spasiteľné prepojenie s Ježišom – to sú tí učeníci, ktorí sú pripodobnení letorastom donášajúcim ovocie, ktoré sú Bohom čistené. Letorasty, ktoré skončia na ohni, nie sú opísané ako „čistí“, teda neboli spasiteľne prepojené s pravým viničom. Preto v podobenstve o pravom viniči a letorastoch spojenie letorastov s viničom nepredstavuje spasiteľné spojenie, ale spojenie v zmysle chodenia s Ježišom, nasledovania Ježiša, učeníctvo. Tí učeníci, ktorí donesú ovocie, tým prinesú dôkaz, že sú spasiteľne spojení s Ježišom skrze vieru v neho. Tí učeníci (tie letorasty), ktorí skončia neplodní a na ohni, chodili s Ježišom iba po určitý bod, nasledovali Ježiša iba po určitý bod, boli učeníci iba navonok (najvypuklejší prípad letorastov nakoniec spálených je Judáš) a to, že neboli spasiteľne spojení s Ježišom, sa ukáže až podľa toho, že nedoniesli ovocie (napriek tomu, že boli medzi Ježišovými nasledovníkmi [navonok] a učeníkmi [navonok]), a vezmú spravodlivý Boží trest. Takýto „typ neplodných učeníkov“, učeníkov a nasledovníkov iba navonok, je opísaný aj v Jánovom evanjeliu 6:59 – 66, kde vo verši 66 sa píše: „Od tej chvíle odišli mnohí z jeho učeníkov nazad a nechodili viacej s ním“. Podobenstvo o viniči a letorastoch učí to isté, čo ostatné podobenstvá. Aj kúkoľ rastie na jednom poli spolu s pšenickou, podobá sa na ňu, a až pri žatve sa spozná rozdiel medzi pšenickou a kúkoľom. Aj druhá a tretia pôda prijala semeno od rozsievачa a na rozdiel od prvej pôdy rastlina vzišla a istý čas vyzerala rovnako ako tá, ktorá doniesla ovocie (štvrtá pôda). Pšenica predstavuje spasiteľné spojenie s Ježišom, kúkoľ nie. Štvrtá pôda predstavuje spasiteľné spojenie s Ježišom, ostatné tri pôdy nie.

2. Nezabúdajme, že hlavným poslanstvom tohto vyučovania je donášanie ovocia. Preto aj aplikácia pre kresťanov dnes je (a na každý deň): Aby si mohol donášať ovocie, musíš zostať v Kristovi. Centrálna sa opakuje myšlienka a slová „donášať ovocie“ a „zostať v Kristovi“. Toto podobenstvo nie je zamerané na vyučovanie o spasení skrze ospravedlnenie samotnou vierou a na zotrvanie vo viere a zachovanie svätých, ale je zamerané primárne na donášanie ovocia, a sekundárne na to, že spasenie sa viditeľne pozná podľa doneseného ovocia.

3. Ak by sme prijali predstavu, že spojenie letorastov s viničom predstavuje spasiteľné spojenie a pálenie letorastov predstavuje večný trest, potom nám z toho vyjde nasledovný scenár: Učeník je spasený vierou v Ježiša Krista (spasiteľne spojený s Ježišom), ale nedonáša žiadne ovocie, preto ho Boh Otec odreže od Ježiša, učeník dupľom nedonesie žiadne ovocie, uschne, vezme spravodlivý Boží trest, večné zatratenie. Tento scenár ide proti všetkému, čo nás učí Nová zmluva o evanjeliu, o spasení z milosti skrze vieru. Ak je niekto spasiteľne spojený s Ježišom, Ježiš je zárukou jeho spasenia (Ján 10. a 17. kap., Rímskym 5:10, atď.). Ak je niekto spasiteľne spojený s Ježišom – on v Ježišovi a Ježiš v ňom – má dar Ducha, má Ducha Kristovho (Rímskym 8:9). Nová zmluva nepozná niečo také, že by niekto mal Ducha Kristovho, ale nepriniesol ovocie Ducha. Znovuzrodený človek, človek s obriezku srdca je vnútorne Bohom premenený skrze Ducha práve na to, aby bol novým stvorením žijúcim novým

život a prinášajúcim ovocie Ducha (Galatským 5:22), pričom práve Boh sám pôsobí skrze svojho Ducha u znovuzrodeného človeka aj chcenie aj činenie (Filipským 2:13).

Pre úplnosť ešte spomeniem, že je rozšírený aj výklad (s ktorým sa nestotožňujem), že spojenie letorastov s viničom predstavuje spasiteľné spojenie, ale pálenie letorastov na ohni nepredstavuje večné zatratenie, ale „spasenie ako cez oheň“ na súdnej stoličici Kristovej (1. Korinským 3:15), prípadne aj vydanie na záhubu (smrť tela) v zmysle smilníka v Korinte (1. Korinským 5:5).

Zhrnutie: V podobenstve o pravom viniči a letorastoch spojenie letorastov s viničom predstavuje blízky kontakt s Ježišom a s evanjeliom, ktorý v prípade mnohých, ale nie všetkých, znamená spasiteľné spojenie s Ježišom skrze vieru v evanjelium. Toto podobenstvo je obrovským varovaním pre tých, ktorí navonok sa javia ako kresťania, zmýšľajú o sebe ako o kresťanoch, sú v cirkvi (sú spomedzi nás, ale nie sú z nás), avšak nie sú spasiteľne spojení s Kristom skrze vieru v evanjelium milosti, neprinášajú ovocie Ducha. To, či niekto takým Božím dieťaťom je, sa spozná podľa ovocia a vytrvania až do konca.